

15 lutego 2019 r.

DPO.OM.3 .2019. 1617 .GM

Pan
Mateusz Bochenek
Przewodniczący
Rady Miejskiej w Sosnowcu

Urząd Miejski w Sosnowcu
Al. Zwycięstwa 20
41-200 SOSNOWIEC

Urząd Miasta Sosnowiec
Wydział Administracyjno-Gospodarczy
2019-02-18, 10333/2019

805427

Szanowny Panie Przewodniczący

W nawiązaniu do przekazanych Sosnowieckim Wodociągom Spółka Akcyjna uwag ArcelorMittal Poland Spółka Akcyjna w Dąbrowie Górniczej do projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Sosnowiec przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Sosnowcu nr 903/LXV/2018 z dnia 21 czerwca 2018 r. (pismo pełnomocnika – r. pr. Mariusza Kamyka z dnia 1 lutego 2019 r.) Spółka niniejszym przedstawia swoje stanowisko w sprawie.

Na wstępie należy wyjaśnić, iż w piśmie ArcelorMittal Poland S.A. (zwanej dalej "AMP S.A.") przemilczano fakt, iż obecnie przed sądem powszechnym rozpoznawana jest sprawa pomiędzy Sosnowieckimi Wodociągami S.A. a AMP S.A., w którym to istota sporu dotyczy kwestii badania jakości ścieków przemysłowych.

Z tej przyczyny, w ocenie Spółki motywem do zgłaszania przez AMP S.A. uwag na do projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Sosnowiec (zwanego dalej "Regulaminem") nie jest, jak mogłoby by się wydawać ze wstępu pisma, działaniem w interesie publicznym, tylko partykularny i doraźny interes przedsiębiorcy dostarczającego ścieki przemysłowe podyktowany chęcią osiągnięcia pozytywnego dla siebie rozstrzygnięcia sprawy. Na powyższe w szczególności wskazuje charakter uwag zgłoszonych do projektu Regulaminu w części jakiej dotyczą one „Kwestii sposobu kontroli przekroczenia warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych” (punkt I pisma

AMP S.A.), w odróżnieniu do „Kwestii pozostałych – uzupełnienia stanowiska prezentowanego przez Organ regulacyjny w opinii” (punkt II pisma AMP S.A.), w którym to w zasadzie ograniczono się do powielenia tez opinii organu regulacyjnego i wypełnieniu treści pisma obszernymi cytatami z uzasadnień wyroków sądów administracyjnych. **W tym miejscu należy przywołać postanowienie Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” z dnia 17 października 2018 r. (KET.050.115.2018), w którym to organ regulacyjny wyższego stopnia nie podzielił argumentacji AMP S.A. co do krytycznej oceny proponowanego przez Spółkę w projekcie regulaminu sposobu kontroli przekroczenia warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych.**

Natomiast odnosząc się w szczególności do stanowiska AMP S.A. należy podnieść jak poniżej.

Sosnowieckie Wodociągi S.A. zasadniczo nie zgadzają się z wykładnią przepisów prawa przedstawioną przez AMP S.A. dotyczących sposobu kontroli przekroczenia warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych.

Argumentacja Spółki w tej mierze musi zostać poprzedzona pełnym przytoczeniem analizowanych przepisów § 9-12 Rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych z dnia 14 lipca 2006 r. (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1757), jak poniżej:

§ 9

1. Ścieki przemysłowe zawierające substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego odprowadzane z określonych rodzajów produkcji do urządzeń kanalizacyjnych, z zastrzeżeniem § 15, nie powinny zawierać tych substancji w ilościach przekraczających dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia.
2. Dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia powinny być spełnione w próbie średniej dobowej, proporcjonalnej do przepływu, zmieszanej z próbek pobranych przez dostawcę ścieków przemysłowych ręcznie lub automatycznie, w odstępach co najwyżej dwugodzinnych.
3. Pobór próbek ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, wymienione w załączniku nr 1 do rozporządzenia, oraz pomiary stężeń tych substancji **powinny być wykonywane przez dostawcę ścieków przemysłowych nie rzadziej niż raz na kwartał, w miejscu reprezentatywnym dla odprowadzanych ścieków.**

§ 10

1. Ścieki przemysłowe wprowadzane do urządzeń kanalizacyjnych, zawierające substancje zanieczyszczające wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 15, nie

powinny zawierać tych substancji w ilościach przekraczających dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń określonych w tym załączniku.

2. Dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia powinny być spełnione w próbce średniej dobowej, proporcjonalnej do przepływu, zmieszanej z próbek **pobranymi przez dostawcę ścieków przemysłowych** ręcznie lub automatycznie, w odstępach co najwyżej dwugodzinnych. W przypadku odczynu i temperatury wartości odnoszą się do próbek jednorazowych pobranych losowo.

3. Pobór próbek ścieków przemysłowych zawierających substancje zanieczyszczające wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia oraz pomiary stężeń tych **substancji powinny być wykonywane przez dostawcę ścieków przemysłowych** nie rzadziej niż dwa razy w roku, w miejscu reprezentatywnym dla odprowadzanych ścieków.

§ 11

1. **Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne prowadząc kontrolę ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych, ustala miejsce, sposób i częstotliwość poboru kontrolnych próbek.**

2. Pobór kontrolnych próbek odbywa się po zawiadomieniu dostawcy ścieków przemysłowych o zamiarze przeprowadzenia kontroli i w obecności upoważnionego przedstawiciela dostawcy ścieków przemysłowych.

Jak wynika z powyższego, przepisy § 9 i § 10 stanowią o obowiązkach dostawcy ścieków przemysłowych przeprowadzania wewnętrznej kontroli jakości ścieków przemysłowych, natomiast § 11 formułuje związane z nim uprawnienie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego do przeprowadzenia zewnętrznej kontroli jakości ścieków przemysłowych.

Nadużyciem więc jest stawianie tezy, iż „żaden przepis prawa nie pozwala przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu na odstępianie od zasad poboru próbek wynikających z § 10 ust. 2 rozporządzenia i § 10 ust. 2 projektu regulaminu”, albowiem przepisy prawa nakazują stosowanie powyższych zasad poboru próbek dostawcom ścieków przemysłowych w ramach ich własnej, wewnętrznej kontroli jakości ścieków, natomiast przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, w ramach zewnętrznej kontroli ścieków przemysłowych wprowadzanych do ich urządzeń kanalizacyjnych, pozwalają na „ustalenie miejsca, sposobu i częstotliwości poboru kontrolnych próbek”.

Uprawnienie to w ogólności wynika również z przepisów rangi ustawowej:

- 1) przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, stanowiącego:

Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do prowadzenia regularnej kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

- 2) przepisu art. 10 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, stanowiącego:

Dostawca ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych jest obowiązany do umożliwienia właścicielowi urządzeń kanalizacyjnych dostępu w każdym czasie do miejsc kontroli ilości i jakości ścieków przemysłowych wprowadzanych do tych urządzeń oraz przeprowadzania kontroli sieci i urządzeń do podczyszczania ścieków będących własnością odbiorcy usług.

Dla zapewnienia odprowadzania ścieków przemysłowych w jakości zgodnej z obowiązującymi przepisami zaproponowano uregulowanie kwestii poboru próbek ścieków przemysłowych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne (tj. w trybie § 11 rozporządzenia) w przypadkach, w których posiadana przez dostawcę ścieków przemysłowych infrastruktura nie jest wyposażona w urządzenia pomiarowe służące do ustalania wielkości przepływu ścieków (przeływomierz) i nie jest technicznie możliwym dokonanie poboru próbek w myśl § 9 i 10 rozporządzenia.

Potrzeba wprowadzenia takiej regulacji do Regulaminu wynika z praktycznych doświadczeń Sosnowieckich Wodociągów S.A. na podstawie, których można stwierdzić, że na terenie Sosnowca regułą jest, że przedsiębiorcy odprowadzający ścieki przemysłowe do urządzeń kanalizacyjnych Spółki nie posiadają przeływomierzy ścieków i nie wykonują właściwie swoich obowiązków prowadzenia wewnętrznej kontroli jakości ścieków zgodnie z § 9 i 10 rozporządzenia.

I tak, w przypadkach w których dostawca ścieków przemysłowych posiada przeływomierz ścieków przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zobowiązane będzie pobierać próbki ścieków w sposób analogiczny jak winien to robić dostawca ścieków przemysłowych, tj. w myśl § 9 i 10 rozporządzenia – o czym stanowi § 7 ust. 1 i 2 projektu Regulaminu:

1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne prowadząc kontrolę ilości i jakości ścieków przemysłowych wprowadzanych do jej urządzeń kanalizacyjnych ustala miejsce, sposób i częstotliwość poboru kontrolnych próbek. Pobór kontrolnych próbek odbywa się po zawiadomieniu odbiorcy usług o zamiarze przeprowadzenia kontroli i w obecności jego upoważnionego przedstawiciela.

2. Jakość ścieków kontrolowana jest na podstawie próbki średniej dobowej, proporcjonalnej do przepływu, zmieszanej z próbek pobranych w odstępach co najwyżej dwugodzinnych. Poboru próbek dokonuje się w miejscu reprezentatywnym dla odprowadzanych ścieków. W przypadku odczynu i temperatury wartości odnoszą się do próbek jednorazowych pobranych losowo.

Natomiast w przypadkach, w których technicznie nie będzie to możliwe przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zobowiązane będzie pobierać próbki ścieków w sposób w jaki w

sytuacjach braku przepływomierza ścieków bada się w praktyce laboratoriów, a także organów ochrony środowiska jakość ścieków – o czym stanowi § 10 ust. 3 projektu Regulaminu:

3. W przypadku, w którym charakterystyka techniczna posiadanych przez odbiorcę usług urządzeń kanalizacyjnych lub urządzeń pomiarowych uniemożliwia kontrolę jakości ścieków na zasadach określonych w ust. 2, w szczególności w związku z brakiem urządzeń pomiarowych służących do ustalenia wielkości przepływu ścieków, jakość ścieków kontrolowana jest na podstawie próbki powstałej po zmieszaniu nie mniej niż trzech próbek o jednakowej objętości, pobranych w odstępach czasu nie krótszych niż 30 minut. Jeżeli wprowadzanie ścieków trwa krócej niż jedną godzinę jakość ścieków kontrolowana jest na podstawie próbki powstałej po zmieszaniu odpowiednio mniejszej ilości próbek o jednakowej objętości, pobranych w odstępach czasu nie krótszych niż 30 minut czasu. Poboru próbek dokonuje się w miejscu reprezentatywnym dla odprowadzanych ścieków. W przypadku odczynu i temperatury wartości odnoszą się do próbek jednorazowych pobranych losowo.

W ocenie Sosnowieckich Wodociągów S.A. jest to optymalne rozwiązanie albowiem z jednej strony – tam gdzie jest to technicznie możliwe – zapewni porównywalność wyników badań próbek ścieków przemysłowych wykonywanych w ramach wewnętrznej kontroli dostawcy ścieków przemysłowych, a z drugiej strony – tam gdzie stoi temu na przeszkodzie brak przepływomierza – zapewni inny, miarodajny sposób ustalania jakości ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych Spółki i pozwoli jej realnie wykonywać obowiązek kontroli jakości ścieków, o którym mowa w wyżej przytoczonym przepisie art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

W odwrotnej sytuacji, wobec powszechności zjawiska braku posiadania przez dostawców ścieków przemysłowych przepływomierzy ścieków, kontrola ta będzie iluzoryczna i *de facto* zapewnienie na terenie Sosnowca odprowadzania ścieków przemysłowych w jakości zgodnej z obowiązującymi przepisami nie będzie możliwe.

W tym kontekście niezrozumieniem problemu wydaje się, że i również przejawem złej woli, jest twierdzenie, iż „szczególnie rażące jest wprowadzenie do projektu § 10 ust. 3 regulaminu” (AMP S.A. błędnie oznacza go jako przepis § 10 ust. 2), a jednocześnie cytowanie przepisu w sposób wybiórczy – bez rozpoczynającego go, a najistotniejszego zdania:

„W przypadku, w którym charakterystyka techniczna posiadanych przez odbiorcę usług urządzeń kanalizacyjnych lub urządzeń pomiarowych uniemożliwia kontrolę jakości ścieków na zasadach określonych w ust. 2, w szczególności w związku z brakiem urządzeń pomiarowych służących do ustalenia wielkości przepływu ścieków (...)”

Wbrew twierdzeniom AMP S.A. przepis ten całkowicie abstrahuje od danych, o których mowa w § 5 rozporządzenia i nielogiczny jest wniosek, iż „przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w ogóle może zignorować [te] dane”. Natomiast twierdzenie, że: „(...)

przedsiębiorstwo może całą kontrolę oprzeć nawet na jednej próbce – pobranej w przypadkowym momencie” nie sposób pogodzić z treścią projektowanego przepisu, który to wprost mówi, iż: „(...) jakość ścieków kontrolowana jest na podstawie próbki powstałej po zmieszaniu **nie mniej niż trzech próbek** o jednakowej objętości, pobranych w odstępach czasu nie krótszych niż 30 minut.”.

Nieuprawniony jest wniosek AMP, iż przepisy projektu Regulaminu odwołujące się do „Sposobu kontroli przekroczenia warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych” są sprzeczne z treścią art. 19 ust. 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, albowiem literalne brzmienie przepisu art. 19 ust. 5 ustawy stanowiącego, iż:

*„Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków określa prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, **w tym:** (...)”*

wyraźnie wskazuje, iż wymienione w dalszej części przepisu punkty od 1 do 9 stanowią jedynie egzemplifikację, a nie zamknięty katalog, normatywnej materii Regulaminu, który to z kolei nie może wykraczać poza „prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług”. Powyższe zgodne jest ze stanowiskiem organu regulacyjnego co do charakteru Regulaminu jako dopełnienia materii ustawy. Zagadnienie sposobu kontroli przekroczenia warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych bez wątplenia odnosi się do wzajemnych praw i obowiązków przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług będących dostawcami ścieków przemysłowych. Przepis art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków stanowi bowiem, iż przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do prowadzenia regularnej kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych. Dla urzeczywistnienia tego obowiązku niezbędnym więc jest dopełnić tę lakoniczną regulację ustawową odpowiednimi przepisami projektu Regulaminu. Natomiast dostrzegając problemy praktycznego zastosowania przepisów Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 1757), **a także powołując się na przepis § 11 tegoż rozporządzenia stanowiącego, iż przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne prowadząc kontrolę ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych, ustala miejsce, sposób i częstotliwość poboru kontrolnych próbek**, dla zachowania jednolitości sposobu postępowania należało zaproponować regulacje jak w analizowanym rozdziale projektu Regulaminu.

Zwrócić przy tym należy uwagę, iż co do możliwości uregulowania powyższej kwestii w Regulaminie nie miał wątpliwości organ regulacyjny wyższego stopnia, tj. Prezes Państwowego

Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”, który to w postanowieniu z dnia 17 października 2018 r. (KET.050.115.2018), stwierdził, iż:

"Postanowienia te nie są obligatoryjne. lecz również nie zachodzi przesłanka ich eliminacji z aktu prawa miejscowego, ponieważ nie mają charakteru cywilnoprawnego. Należy zwrócić uwagę, iż ustawodawca w art. 19 ust. 5 posłużył się zwrotem "w tym", co należy rozumieć w ten sposób, że w regulaminie obligatoryjnie zamieszczone muszą zostać postanowienia odnoszące się do wszystkich punktów art. 19 ust. 5 ww. ustawy. Nie wyłącza to możliwości zawarcia w takim regulaminie innych postanowień, jeżeli są one przedmiotowo istotne, a nie wkraczają w sferę cywilnoprawną."

Negatywnie należy też ocenić propozycję nałożenia na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne obowiązku uprzedniego zwrócenia się do dostawcy ścieków o dane, o których mowa w przepisie § 5 Rozporządzenie Ministra Budownictwa w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych z dnia 14 lipca 2006 r. (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1757).Przepis ten stanowi bowiem wyraźnie, iż:

***Dostawca ścieków przemysłowych** udostępnia przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu niezbędne dane o rodzaju i wielkości produkcji i stosowanych procesach technologicznych oraz o gospodarce ściekowej w zakładzie, w celu określenia ilości i czasowego rozkładu dopływu ścieków przemysłowych oraz rodzaju ich zanieczyszczenia.*

Niezrozumiały więc jest postulat, aby obowiązek dostawcy ścieków przemysłowych określony w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków „zamieniać” na mocy aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie tej samej ustawy na obowiązek przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego. W ocenie Sosnowieckich Wodociągów S.A. przepisy aktu prawa miejscowego mogą wyłącznie uzupełniać przepisy ustawy i wydanych do niej aktów wykonawczych, natomiast nie mogą już „zamieniać” podmioty, na które nałożono określone prawa i obowiązki.

Jeśli zaś chodzi o zarzut niezgodności brzmienia proponowanych przepisów z „postanowieniami aktualnej normy PN-ISO 5667-10:1997” to wydaje się oczywistym, że normy techniczne nie stanowią źródła prawa powszechnie obowiązującego i postrzeganie ich jako aktów wyższego rzędu nad aktem prawa miejscowego umocowanym w ustawie jest niepoważne. W tej mierze pozostaje już jedynie zwrócić uwagę na „zaleceniowy” charakter normy.

Jeśli zaś chodzi o pozostałe uwagi AMP S.A. do projektu regulaminu, to jak już wyżej wskazano stanowią one co do zasady powielenie opinii organu regulacyjnego sformułowanej w postanowieniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z siedzibą w Gliwicach z dnia 7 listopada 2018 r.

(GL.RET.070.4.28.2018.IS) i w większości zostały uwzględnione w sporządzonym przez Spółkę projekcie regulaminu przekazanym za pismem z dnia 15 lutego 2019 r. (DPO. *OM. 2. 2019. 1616. GLM*.GM).

z wyrażeni *szacunku*

PREZES ZARZĄDU

Magdalena Potulowska

Kopia:

- adresat,
- **Pan**
Arkadiusz Chęciński
Prezydent Miasta Sosnowca
Urząd Miejski w Sosnowcu
Al. Zwycięstwa 20
41-200 Sosnowiec
- *ad acta.*